

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 588/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., Z., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. M., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S/55/2012-126 z 12. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti E., s. r. o., Z. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 S/55/2012-126 z 12. júna 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka 28. mája 2012 podala krajskému súdu „spoločnú“ správnu žalobu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti jedenástich rozhodnutí (druhostupňového) správneho orgánu – Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorými potvrdil rozhodnutia (prvostupňového) správneho orgánu – Daňového úradu vo Z. o uložení pokuty sťažovateľke za nepredloženie súhrnného výkazu elektronickými prostriedkami na dani z pridanej hodnoty za rôzne zdaňovacie obdobia.

Krajský súd napadnutým rozhodnutím rozhodol takto:

„Súd vylučuje veci, ktoré napadli na Krajskom súde v Banskej Bystrici v spoločnej žalobe dňa 28. mája 2012 č. 1040503/1/39802/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39815/2012 z 29. februára 2012, č. 1040503/1/39824/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39831/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39910/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39898/2012 z 22. marca 2012, č. 1040503/1/39890/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39880/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39936/2012 z 21. marca 2012, č. 1040503/1/39921/2012 z 21. marca 2012 na samostatné konanie a po právoplatnosti uznesenia budú vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod samostatnými spisovými značkami.“

Uvedené rozhodnutie krajský súd odôvodnil takto: *„Po nápade vecí súd nespojil tieto veci na spoločné konanie. Vo všetkých veciach bolo vydané samostatné rozhodnutie, jednalo sa o iné zdaňovacie obdobia. Ohľadom každej veci je potrebné vyrubiť osobitne súdny poplatok, preto súd okrem prvej veci č. 1040503/1/39789/2012 z 21. 03. 2012 vylúčil na samostatné konania, ktoré budú vedené pod osobitnými spisovými značkami. Rozhodnutie o vylúčení vecí na samostatné konanie nie je v rozpore s § 112 ods. 2 O. s. p.“*

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru. Krajský súd interpretoval ustanovenie § 112 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie v rozpore s označenými právami. Všetky správne rozhodnutia majú rovnaké odôvodnenie, rovnaký právny základ, rovnakých účastníkov a vychádzajú z rovnakého skutkového stavu. Dôsledkom rozhodnutia krajského súdu je to, že sťažovateľka musí svoje práva brániť v jedenástich osobitných konaniach namiesto jedného, čo sa odrazí na jej osobných, časových a vecných nákladoch. Krajský súd porušil aj princíp hospodárnosti konania, pretože v každom konaní bude musieť byť preukazovaný ten istý skutkový stav, vykonaná interpretácia tých istých právnych noriem a dokonca i rozhodnuté tým istým spôsobom medzi zhodnými účastníkmi. Okrem toho napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je riadne odôvodnené, keďže sa vôbec nevysporiadal s tým, prečo je podľa neho potrebné konať o preskúmaní zákonnosti správnych rozhodnutí osobitne aj vtedy, ak sa tieto rozhodnutia líšia len v údajoch o príslušnom zdaňovacom období.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil

žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05 a IV. ÚS 288/05).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie uznesením krajského súdu č. k. 23 S/55/2012-126 z 12. júna 2012, ktorým ako správny súd rozhodujúci o žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti jedenástich rozhodnutí správneho orgánu, desať z nich vylúčil na samostatné konanie.

Ústavný súd pri posudzovaní namietanej ústavnej nekonformnosti napadnutého uznesenia krajského súdu s poukazom na svoju ustálenú judikatúru predovšetkým konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprináleží hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa

v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). K odňatiu tohto práva dochádza až vtedy, ak osobe domáhajúcej sa svojho práva súdna ochrana nebola poskytnutá.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že Občiansky súdny poriadok vo svojej piatej časti upravujúcej správne súdnictvo inštitút „*spoločnej žaloby*“ (ako ju označila sťažovateľka) nepozná. Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov upravujú ustanovenia § 247 až § 250k OSP (t. j. druhá hlava). Z ustanovenia § 247 ods. 1 OSP vyplýva, že podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 246c OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 112 ods. 2 OSP ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

Uznesením o vylúčení veci na samostatné konanie v zmysle § 112 ods. 2 OSP sa nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania vo veci samej, ale ide o procesné uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania (podobne I. ÚS 116/09). Hlavným kritériom pre vydanie takéhoto rozhodnutia nie je na rozdiel od rozhodnutia v zmysle § 112 ods. 1 OSP, hospodárnosť konania, ale (vychádzajúc z petitu) nevhodnosť prerokovania návrhu na začatie konania (žaloby) s ohľadom na nároky v ňom uplatňované v jednom konaní, pričom dôvody „nevhodnosti“ sú výlučne na subjektívnom posúdení sudcu a závisia od konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu.

V danom prípade bola dôvodom rozhodnutia krajského súdu podľa § 112 ods. 2 OSP skutočnosť, že vo všetkých jedenástich veciach boli vydané samostatné rozhodnutia správneho orgánu týkajúce sa rôznych zdaňovacích období. Týmto rozhodnutím krajský súd neodmietol poskytnúť sťažovateľke súdnu ochranu, ale naopak, po vylúčení vecí na samostatné konanie tieto budú predmetom preskúmania a rozhodovania správneho súdu, ktorý pri tom, vychádzajúc z princípu právnej istoty, musí mať na zreteli to, aby na právne relevantné otázky pri opakovaní v rovnakých podmienkach dal sťažovateľke rovnakú odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, a že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na spochybnenie právneho záveru krajského súdu vyjadreného v jeho rozhodnutí.

Sťažnosť, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojich práv, je zjavne neopodstatnená, a preto ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2012